No. 1138 **DE TIJD.** 1851.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 17 JANUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 16 Januarij.

Het is zulk eene zeldzaamheid in de Hollandsche dagbladen, nopens de positie van Keur-Hessen en het gevaarvol doordringen van Pruissische troepen op deszelfs grondgebied, eene op ware berigten gegronde voorstelling te vinden, dat het ons verheugde in de *Nederlander* van 7 Januarij ll., eenen brief uit Kassel dd. 17 Dec. 1850 aan te treffen, waarin die toestand wordt voorgesteld geheel overeenkomstig met de bij ons van tijd tot tijd ontvangene berigten. Plaatsgebrek belette ons denzelven vroeger vertaald over te nemen, doch zijne belangrijkheid is thans nog even groot, en de beschouwingen en feiten daarin voorkomende even zoo juist als op den dag, toen hij geschreven werd. Die brief luidt aldus:

»De zoo vurig verlangde eindbeslissing is helaas tot dusverre nog niet daar. Daarmede bedoel ik namelijk de volledige zegepraal onzer regering over onze burgerlijke en militaire ambtenaren-omwenteling, waarvan men in de geschiedenis geen wedergade vindt. Wel is waar zijn de weigerachtige ambtenaren van ons land voor het grootste deel tot gehoorzaamheid of tot verwijdering uit de staatsdienst gedrongen, doch in Kassel zelf is aan den Augias-stal nog geen hand geslagen, 'tgeen wij, even als elke sedert 2 Nov. door den Pruissischen inval verzwaarde ramp, aan de heillooze Pruissische Uniepolitiek te danken hebben, waaraan helaas! ook in Ollmutz ten aanzien van ons land inwilligingen zijn gedaan, die aan eene volledige en beslissende zegepraal over onze revolutie voor als nog in den weg staan.

»Immers teregt is het stuitend voor onzen keurvorst, troepen, die in weerwil van zijn protest, met overtreding van alle volks- Bonds- en heirbaanregt, zijn land bezetteden en door het belemmeren der Bondstroepen, die zijn gezag zouden herstellen, de revolutie slechts begunstigde, thans te laten medewerken om haar te bestrijden, vooral de Pruissen, die de zoogenaamde *legale* en daardoor nog des te gevaarlijker omwenteling niet schijnen op te merken, en hier slechts door het sparen der revolutionnairen zouden bederven wat de Bondsdwangtroepen in het overige land hebben goed gemaakt. En nogtans hier te Kassel, waar Satan juist zijn zetel heeft gevestigd, en van waaruit de overige ambtenaren van het land eerst in het revolutienet getrokken werden, moest bovenal met onverbiddelijke strengheid eene opruiming plaats hebben gehad: trouwens wat thans bij ons bevochten moet worden, dat moet *voor geheel Duitschland* bevochten worden; en even als een grondige zegepraal van onze regering alle Duitsche regeringen zoude versterken (en juist de Pruissische regering heeft deze versterking het allermeest noodig) even zoo moet ook elke concessie aan onze revolutie ook de omwenteling in gansch Duitschland, ja in Europa, ten bate komen.

»Vorst Schwarzenberg schijnt aan het grootere belang, om zoo mogelijk met Pruissen op vredelievenden voet te blijven, (en dat verdient voorzeker in de tegenwoordige omstandigheden veel dank) onze zaak *gedeeltelijk* te hebben opgeofferd, in de hoop dat het dolle Pruissisch ros, dat teugelloos rondholt, langs dien weg te Dresden op te vangen en *geheel* tot reden te brengen; en inderdaad, wanneer daar ook niets verder bereikt werd, dan dat de *Pruissische* regering van hare revolutiebedwelming geheel genezen werd, dan ware zulks het grootste voordeel dat Duitschland *vooreerst* daarvan zou kunnen plukken. Want Pruissen is nu eenmaal, sedert het in Duitschland opgaan en de koning zich aan de spits der beweging wilde stellen, de Duitsche revolutiestaat κατ' ἐξοχήν.

»Sedert heeft hij voortdurend (de weigering der keizerskroon niet medegerekend, toen de koning zich nog op de elfde ure door zijn beteren geest liet leiden) op het vleesch der revolutie gezaaid; en hij zoude van dat vleesch ook reeds *overvloedig* verderf hebben gemaaid, indien de goddelijke barmhartigheid reeds ware uitgeput geweest. In dit opzigt is het welligt van belang hier te melden dat, toen onze keurvorst in Maart 1848, onder alle Duitsche vorsten *alleen* den moed had, om aan de revolutie in zijn land eenen dam tegen te stellen, en tot dat einde aan den koning van Pruissen verzocht hem met een legerkorps van 8000 man, die in Erfurt slechts op een wenk wachtten, bij te staan, de koning hem veeleer angstvol ried in alles toe te geven en hem die troepen onthield, waarmede hij thans ongeroepen des keurvorsten grondgebied laat overschrijden, om de revolutie onder eenen anderen vorm te schragen. Even als hij toen reeds weinige dagen later voor de lijken der opstandelingen het hoofd moest buigen, zijn trouw leger verwijderde, in Sleeswijk-Holstein zich in de revolutie mengde, en alzoo al zeer spoedig oogste wat hij hier gezaaid had, even zoo heeft ook thans reeds, de *contrecoup* te Berlijn plaats gegrepen, waar het ministerie (tot loon dat het zich aan Hassenpflug bezondigde, wiens moeijelijke positie het in plaats van te verligten, nog hagchelijker maakte), ten spoedigste in het geval zal komen van de Stenden te moeten ontbinden, wanneer deze inmiddels hunne sympathien voor onze revolutie, en bij gevolg voor den oorlog, waarvoor ook onze Maartmannen wezenlijk dweepten, niet zullen laten varen, 't geen bezwaarlijk mag te hopen zijn.

»De ondervinding, dat slechts de door hem gehoonde en op allerlei wijze verdrukte geloovige christenen *alleen* hem trouw gebleven zijn, en hem zelfs in zijne diepste versmading niet verlaten, maar integendeel een *Treubund* gevestigd hebben om alles, wat nog niet reddeloos in het bederf der revolutie vervallen was, om hem heen te vergaderen en te bewaren — kan onmogelijk zonder eenen heilzamen indruk blijven voor onzen vorst, gelijk reeds blijkt uit het antwoord dat hij ons voor omstreeks 14 dagen, op ons bij de vestiging van den *Treubund* ingediend adres, gegeven heeft. Moge hij zich thans in het bijzonder ook door niets laten overhalen om Hassenpflug te ontslaan, tegen wien alle duivels losgelaten zijn, klaarblijkelijk omdat hij onder alle duitsche staatslieden, den duivel het meest afbreuk doet. Dat wij in spijt der Greifswalders..... die, gelijk wij voorspeld hebben, in hunne nietigheid moesten wegzinken, niet aan het eervol karakter van dezen man getwijfeld hebben, zulks is u reeds verzekerd, en het zal u met ons verheugen dat Hassenpflug ons in hem gesteld vertrouwen in allen deele geregtvaardigd heeft.

»Gelijk Hassenpflug reeds eenmaal, na zijne aftreding alhier, in hoogere kringen op zijne regte waarde werd geschat, zoo zal zulks nog in hoogere mate het geval kunnen worden, wanneer hij andermaal uit het strijdperk zal getreden zijn. De Heere heeft zich aan zijne zijde geschaard, zoowel toen hij de Unie, die revolutionnaire gifplant, den doodsteek gaf, waardoor hij wel is waar alle hoog- en bleek rooden, constitutioneelen en demokraten tegen zich in het harnas joeg, als toen hij, tegen onze Kamer in, de volks-souvereiniteit bestreed, en zijn zegepraal ware reeds lang voldongen geweest, bijaldien de Pruissen hem niet waren komen belemmeren — en deze zelfs, zouden na jaren lange diplomatische twisten, wie weet hoe diep nog met Oostenrijk in verwikkelingen zijn geraakt, zoo niet Hassenpflug, door tot den Bond zijne toevlugt te nemen, op welks grondslag *alleen* Duitschland weer teregt kan komen, de krisis van Duitschland tot deszelfs welzijn, onder Gods Voorzienigheid, bespoedigd had."

Op de conferencie te Dresden is de kwestie nopens het centraal gezag van Duitschland tot eene beslissing gekomen (zie Berlijn.)

Wij lezen in de *Amsterdamsche Courant*:

»De Fransche *Académie des sciences* schreef in 1849 een prijsvraag uit, luidende: *welke is de beste regeringsvorm?*

»Daarop kwamen 494 antwoorden in, en dat 'twelk den eereprijs (eene zilveren medaille) behaalde, was geschreven door onzen zeventienjarigen stadgenoot, den heer N. Bakker Dz., zoon van de wed. Bakker, eene schuitevoerders-affaire uitoefenende.

»Zeer toevallig hoorde hij in het afgeloopen jaar, dat de bovengenoemde prijsvraag was uitgeschreven, dong mede naar den prijs, en ontving zeer onverwacht in 't laatst van 1850, als bekroonde, een brevet als eerelid der *Académie des sciences* en drie medailles, één groote en twee kleinere, waarvan in Frankrijk, volgens de statuten, een der kleinere aan een rood lint wordt gedragen. Die medaille heeft aan de eene zijde de woorden: *Académie des sciences* en aan de andere de letters van den naam des bekroonden.

»Naar wij vernemen, is het antwoord des heeren Bakker op de bedoelde prijsvraag ten gunste van de constitutioneele monarchie geweest.

»Het heeft ons moeite gekost, bovenstaande opmerkelijke mededeeling te kunnen doen. De bekroonde bewaarde daaromtrent zoo veel mogelijk het stilzwijgen, en dit verhoogt de eer, die hem te beurt viel."

Wij kunnen aan dit berigt toevoegen, dat een der leden van de Provinciale Staten van Noord-Holland het gelukkig denkbeeld heeft gehad den bekroonde uit te noodigen zich ten zijnent te komen vestigen, ten einde hem in staat te stellen zich onbezorgd aan de beoefening der wetenschap te kunnen wijden.

Naar wij van goederhand vernemen, heeft Z. M. de Koning, uit eigene beweging, de groote zaal in H. D. paleis te dezer stede beschikbaar gesteld tot de tentoonstelling der voortbrengselen van Nederlandsche nijverheid, die na te Londen op de wereldtentoonstelling te zijn geweest, in het land zullen zijn teruggebragt.

(H. B.)

De Commissie uit de Vereeniging van den H. Vincentius à Paulo, te Gouda, mogt dezer dagen het genoegen smaken, door H. M. onze geëerbiedigde Koningin vereerd te worden met twee prachtige Carcel-lampen, die bestemd zijn voor eene Loterij, welke die Vereeniging voornemens is op een later te bepalen dag te houden, en waarvoor de koninklijke magtiging reeds is gevraagd.

H. M. heeft voor de armen-loterij van het gezelschap DORCAS te Gouda eene fraaije pendule ten geschenke geschonken.

Z. M. de koning heeft aan het genootschap voor landbouw en kruidkunde te Utrecht ten geschenke gezonden de som van *f* 500, ten einde de helft dier som te voegen bij de *f* 25, uitgeloofd door den heer W. H. de Heus, volgens art. 4 van het programma van den 14 Nov. 1850, terwijl de andere *f* 250 geheel ter dispositie van het genootschap gesteld worden, om die naar goedvinden te verdeelen voor verschillende belooningen.

Naar men verneemt zal, tegen de maand Mei aanstaande, aan een p. m. vijftigtal onder-officieren van de verschillende regementen infanterie, artillerie en kavallerie, de gelegenheid worden gegeven, om het examen als infanterie-officier, af te leggen, om, na voldoende aflegging van hetzelve, al spoedig tot die betrekking benoemd te worden, uithoofde er bij de nieuwe organisatie der infanterie-regimenten, een 60tal 2de luitenants ontbreken, en daarvoor dit jaar slechts een 18tal kadetten uit Breda, beschikbaar komen.

De Haagsche Boekdrukkers-vereeniging, onder den naam: *door Eendragt t' zaam verbonden*, vierde ll. Maandag in de zaal *Tivoli* haar jaarlijksch, op Koppermaandag gebruikelijk feest. Bij die gelegenheid werd aan den tweeden adsistent J. H. Regenboog, een zilveren medaille namens een aantal leden uit erkentelijkheid uitgereikt, terwijl de Vereeniging een fraai bronzen Kosters-beeld, ten voete uit, van de redactie en den drukker van het *Zondagsblad* mogt ontvangen.

TIEL, 15 Jan. Gisteren avond werden alhier gevankelijk binnengevoerd twee personen, Duitschers, zijnde, volgens genoegzame voldoende aanwijzingen, dader en medestander van den voor enkele dagen in een logement in de Warmoesstraat te Amsterdam gepleegden moord. Op het punt van aan de justitie te zullen overgeleverd worden, nam een van beiden, en wel de hoofdmisdadiger, eene gunstige kans waar en ontsnapte geboeid, in het midden der stad, aan zijne geleiders. Tot heden is vruchtelooze moeite aangewend, om hem te ontdekken.

(H. B.)

Bloemen in de open lucht, omstreeks Nieuwjaar 1851.

De inzender der bloemkundige opgave in N°. 1129 acht het wel der moeite waardig, op dit onderwerp nogmaals de aandacht te vestigen.

Bij de meerdere neiging des weders tot vorst (ofschoon in dien ligten graad en bij denzelfden toon der luchtstreek als gewoonlijk de maand Maart oplevert) met paalvast zuiden wind, zijn de volgende gewassen nog steeds met meer of minder ontlokene bloemen, bloeijende, hetzij in onzen Hortus en in bijzondere stadstuinen, hetzij op het veld, nabij de stad:

Corchorus Japonicus,
Pyrus Japonica,
Helleboru sniger (zwarte nieswortel),
Primula veris,
Daphne mezereum (Peperboompje),
Rosa semperflo ens (Maandroos),
Bellis perennis (Maagdelief),
Cynoglossum omphalodes,
Sinapis nifra (Mostaard-zaad),
Calendula officinalis (Goudsbloem),
Tussilago f agans,
Helleborus hyemalis,
Galanthus nivalis (Winterzotjes, Vasten-avond gekjes),
Viola odorata,
Senecio vulgaris (Kruiskruid).

Hetgeen deze naamlijst merkwaardig maakt, is niet de toevallige bloei met volmaakt opene bloemen van een enkel gewas, zoo als er op dit oogenblik nog twee zitten aan eene *Corchorus* struik, of enkele door de zachte vorst gespaarde *Calendula* of *Tussilago*; maar het 15tal te gelijk bloeijende gewassen, en de ontmoeting van herfst- en voorjaarsbloemen, tusschen den 1e en den 15 Januarij, onder de dompig zachte temperatuur van 52 gr. middagwarmte op het noorden, in de opene lucht, omstreeks nieuwjaar: en verder de ontluiking van nieuw groen naast de oude gespaarde bladen veler soorten van *Spiraea*, *Lonicera* en Roozen, bij deze laatste reeds van een paar vingerlid lengte: het is de voorstelling in Nederland, van Fénélon's beschrijving van het zachte klimaat in het zuiden van Frankrijk, als hij zegt:

„Où le ciel serein nous donne,
„Le printems après l'Automne,
„Sans faire place à l'hiver."

Het merkwaardige is, die hier te lande zelden beleefde handdruk van herfst en lente: dat nieuwe gras in Januarij, waar tusschen vele volmaakt opene maagdelieven n onwillekeurig aan de eerste Maartsdagen doen denken; maar niet aan een saisoen, dat de vloeden met een zwaren vloer en de velden met een dik kleed bedekt.

Bij deze weersgesteldheid is de gezondheidstoestand voldoende: er heerschen slechts eenige mazelen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 Jan. Heden, ten half zes, tegen den afloop der zitting van de Wetgevende Vergadering, heeft de heer Lanjuinais het rapport der commissie van onderzoek voorgelezen. De conclusien van dit verslag zijn zoodanig als men ze sedert een paar dagen voorspeld heeft; zij bevatten namelijk een blaam op het tegenwoordig kabinet, en woorden van leedwezen over het ontslag van den generaal Changarnier. De beide staatsmagten volharden dus, ten minste in schijn, in hunne vijandige gezindheid jegens elkander; maar het groot publiek schijnt als een rustige toeschouwer, zich overtuigd te gevoelen dat de zaken niet tot het uiterste zullen komen, en zich altijd nog wel zullen schikken

Men verhaalt dat de President der Republiek, sprekende van zijne ministers, zou gezegd hebben: »Het is met bloodaards niet mogelijk eene moedige houding aan te nemen." Heeft hij dit werkelijk zoo gezegd, dan moet men veronderstellen dat de President er van afziet om moed te toonen. Doch het toonen van zijn moed komt niet te pas. Het verslag van Lanjuinais stelt den President buiten de zaak; het tast alleen de ministers aan. Ook blijft men in de meening volharden dat, bijaldien de Wetgevende Vergadering een votum van blaam tegen het ministerie uitbrengt, zich al aanstonds een parlementair kabinet zal vormen. Maar van den anderen kant verzekert men ook, dat het kabinet dit geval voorzien, en vooraf bepaald heeft dat het ten spijt der Vergadering aan het bestuur zal blijven. Al deze geruchten hebben echter weinig merkbaren invloed noch op den politieken toestand, noch op de beurs.

Morgen zal de discussie over het rapport van Lanjuinais een aanvang nemen.

— De nieuwe minister van oorlog, gen. Regnault de Saint-Jean d'Angely, ontving eergisteren bezoek van alle militaire autoriteiten. De generaal gaf aan die heeren te verstaan, dat hij hun welligt geene nieuwe orders zou te geven hebben, vermits hij het minister-ambt, dat hij heden bekleedde, toch niet lang zou vervullen.

— De dagorder van den minister van oorlog, aan het leger, begint met de formule: *Fransche Republiek, Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap.* — 't Is weder wat nieuws!

— De nieuwe minister van marine, de heer Ducos, is sedert 8 dagen ernstig ziek. Men heeft hem reeds tweemaal bloedzuigers moeten zetten.

— De heer de Lamartine, aan wien de portefeuille van binnenl. zaken aangeboden, heeft die echter geweigerd zoolang de kieswet van 31 Mei niet zou zijn ingetrokken.

— Men berigt, dat de heer de Persigny tot gezant te Londen zal worden benoemd. De heer Drouin de l'Huys heeft eenige bedenkingen daartegen geopperd.

— De commissie tot onderzoek van het ontwerp tot regeling van het regt om tegen leden der Vertegenwoordiging lijfsdwang te oefenen, heeft heden, na eene langdurige discussie, bepaald, dat een schuldeischer van zijn regt tot gijzeling geen gebruik zal mogen maken, dan na vooraf daartoe de vergunning der Vergadering te hebben verzocht en verkregen. Wordt die toestemming verleend, dan zal de Volksvertegenwoordiger deze zijne betrekking verliezen, zoo hij langer dan drie maanden in de gijzeling blijft, en zoolang die vervolging duurt, is hij niet weder verkiesbaar. De heer Moulin zal denkelijk morgen het rapport der Commissie in de Vergadering voorlezen.

— De *Constitutionnel* berigt, dat Allais zijn appèl tegen het vonnis der regtbank van correctioneele policie ingetrokken en verklaard heeft, dat hij het werktuig en het slagtoffer was geweest eener intrigue van den heer Yon. Men wil zelfs weten, dat Allais over deze zaak eene brochure zal uitgeven.

— De heer Parieu heeft in het 6de bureau ten stelligste verzekerd dat noch het ministerie, noch de President der Republiek eenig deel hebben aan de handelingen der zoogenaamde Elyseesche pers.

— Een buitengewoon koerier is van Madrid te Parijs aangekomen, de tijding aanbrengende dat het ministerie Narvaez is ontbonden, en dat ditmaal het gezamenlijk ontslag van alle ministers onherroepelijk en bepaald aan de Koningin is aangeboden. H. M. zou dat ontslag aangenomen en de gen. Narvaez Madrid verlaten hebben; den 13 of 14 was hij te Bayonne aangekomen. De reden van dit onverwacht besluit was nog onbekend; doch het is zeker dat het een grooten invloed op de toekomst van Spanje kan uitoefenen.

— Men maakt een ontwerp bekend van den heer Jobard, om de straten der steden, in plaats van met keijen of andere steenen, met gegoten ijzer te beleggen. Hij berekent, dat de kosten in Parijs niet meer dan 11 franken, in België 7 fr en in Engeland 4½ fr. voor de 100 kilogrammen zouden bedragen; waarbij in aanmerking komt, dat de gebruikte stukken ijzer altijd waarde behouden en op nieuw gesmolten en gegoten kunnen worden. De bestrating met steenen kost, volgens zijne berekening, voor elke vierkante el of meter, 25 franken te Londen, 15 fr. te Parijs en 8 à 10 fr. te Brussel. — Ten einde het bezwaar der glibberigheid weg te nemen, wil hij in de ijzeren platen groeven maken, van zoodanige diepte en beloop, dat de hoefijzers der paarden daarin steun vinden. — Van roest zouden die straten weinig te lijden hebben, wegens het aanhoudend gebruik, en vooral omdat de gedurig daarover rollende wielen van de rijtuigen eene elektriciteit verwekken, die het ijzer tegen roest bewaart, zooals blijkt bij de spoorwegen

— Men schrijft uit Colmar: »Op het leven van den predikant Schmidt is een schandelijke aanslag gepleegd. Een inwoner van Mittelwehr kwam Vrijdag ll. aan de pastorij, met 4 geladen pistolen, waarvan hij er twee, met overgehaalden haan, op de borst van den geestelijke zette. Doch deze wist door zijne gematigde en liefderijke toespraak in dit oogenblik van uiterst gevaar de woede van den moordenaar te doen bedaren.

MADRID, 9 Jan. De zitting der Kamer van Afgevaardigden was gisteren gewijd aan de beraadslaging over een voorstel van de heeren Bermudez de Castro en andere afgevaardigden strekkende om mededeeling te eischen van de briefwisseling, gevoerd over het huwelijk der zuster van den Koning van Napels, met den graaf van Montemolin, alsmede van de briefwisseling aangaande de laatste expeditie, die van de Vereenigde Staten naar Cuba is gerigt. Bij het vertrek van den post nam de minister van buitenlandsche zaken, de heer Pidal, het woord.

Heden is eene ministerieele krisis uitgebarsten.

— Men schrijft uit Lissabon, dd. 9 Januarij. »De zittingen der Kamers, leverden tot nog toe weinig belangrijks op. De minister van financien heeft zijn jaarlijks verslag ingediend, waaruit een deficit bleek van 813 contos Een volgend jaar zal dit tekort ondanks de bezuinigingen, in de bezoldigingen van 's rijks wege gemaakt, tot 1198 contos klimmen.

De heer Rebello Cabral is verkozen tot voorzitter van de Kamer der Afgevaardigden.

ENGELAND.

LONDEN, 13 Jan. Lord John Russell is met zijne familie binnen deze hoofdstad teruggekomen.

— De generaal v. Radowitz heeft gisteren op het kasteel van Windsor een bezoek bij H. M. en Prins Albert afgelegd en heeft aan den koninklijken disch aangezeten.

— Er is eene gebeurtenis op til, die zeer veel opzien baart en waarvan men zich ook gewigtige gevolgen voorspelt. Het is namelijk eene groote *meeting* door de Puseyisten te houden, ten einde te beraadslagen over de thans in Engeland bestaande godsdienst-kwestie.

— Volgens de *Advertiser* zal de minister van financien aan het parlement voorstellen, niet de afschaffing van de belasting op vensters, maar wel eene vermindering van die belasting. Mogt de min. genoodzaakt zijn, voor den invloed der belastingschuldigen op hunne vertegenwoordigers te zwichten, dan zal hij die belasting door eene andere soort van belasting op de woningen pogen te doen vervangen.

— De hertog van New-Castle is na eene langdurende ziekte in Nottinghamshire overleden, in den ouderdom van 66 jaren.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 15 Jan. Men schrijft uit Kiel, dat de commissarissen verklaard hebben, dat de Oostenrijksche troepen niet in Holstein zullen binnenrukken, wanneer de rust in het land nergens gestoord wordt.

— Men schrijft uit Bingen: Het zachte weder, waarin wij ons verheugen, veroorzaakt dat in onze omstreken, vooral in de tuinen, de viooltjes bloeijen; in het naburige dorp Kempten plukte men zelfs eenige rijpe aardbeziën.

— De Wurtemberger *Staats-Anzeiger* bevestigt uit eene zekere bron, dat de derde Commissie der minister-conferencien te Dresden de onderscheidene regeringen heeft uitgenoodigd tot het bijeenzenden van een congres van deskundigen tegen 22 Jan., om te beraadslagen over Duitsche handel, nijverheid en scheepvaart. Hij voegt er bij: De berigten uit Dresden luiden over het algemeen zeer gunstig, en men voedt de hoop, dat spoedige resultaten de angsten der twijfelaars zullen beschamen.

BERLIJN, 13 Jan. De kwestie nopens het Duitsch centraal gezag is in dier voege beslist, dat Oostenrijk 2, Pruissen 2, Beijeren 1, Wurtemberg 1, Saxen 1, Hannover 1, en de overige Staten alle te zamen 3 stemmen en eenen vertegenwoordiger zullen hebben Men is bovendien van plan, om een mobiel leger van 135,000 man ter beschikking te stellen van het centraal gezag, waartoe Pruissen en Oostenrijk elk 30,000, Beijeren 15,000, Wurtemberg, Saxen en Hannover elk 10,000 man, en de kleinere Staten naar gelang zouden bijdragen.

— Volgens de *Lith. Corr.* is op het budget ten behoeve der katholijke bisdommen en der onder dezelve behoorende instellingen eene som van 356,601 th. aangewezen.

— Eene niet geringe beweging heerscht op dit oogenblik in het koningrijk Zweden. Eene poging om aan dit land eene constitutie te geven, overeenkomstig de behoeften van den tijd, heeft schipbreuk geleden deels op het eenzijdig belang en de vooroordeelen der stenden, welligt ook aan den anderen kant op te ver gedreven democratismus. Welke gevolgen dit hebben zal, is nog niet te voorzien; maar te oordeelen naar de stemming, die zich bij een groot deel der Zweedsche drukpers openbaart, en die een getrouwe weerklank schijnt te zijn van de ontevredenheid des volks over den tegenwoordigen toestand en over het lot der voorgestelde hervorming, schijnt men bijna te moeten vreezen dat Zweden vroeg of laat aan de schokken zal bloot staan, welke bijna altijd het gevolg zijn van het hardnekkig vasthouden aan verouderde vormen.

Bij het belang der zaak, kan het niet onbelangrijk zijn eenen blik te werpen op de toestanden van genoemd land, zoo als die zich in den lateren tijd ontwikkeld hebben. Dit is ook noodig om te kunnen begrijpen, wat juist in deze dagen aldaar heeft plaats gehad.

De tegenwoordige constitutie van Zweden dagteekent in hare grondtrekken reeds van de vroegste tijden. Gevestigd op verdeeling naar standen en op de suprematie van den adel, is de staatsregeling steeds het strijdperk geweest voor bijzondere belangen en kuiperijen, en dit kwaad is niet verminderd door den vorm dien zij bij de wet van 6 Julij 1809 en bij de rijksverordening van 10 Februarij 1810 verkregen heeft. De zamenstelling van den rijksdag en de grenzenloos langzame wijze van behandeling der zaken bewijst dit genoegzaam.

De rijksdag bestaat uit de vier stenden of huizen: de adel, de geestelijkheid, de burgers en de boeren. Voor het huis des adels hebben geene verkiezingen plaats; uit iedere adelijke familie kan een lid den rijksdag bijwonen, en daarom is hun aantal onbepaald, vooral dewijl de leden geene reis- en verblijfkosten genieten. — De geestelijke stand bestaat uit leden der hoogere gees-

telijkheid, uit afgevaardigden der universiteit en der geestelijke corporatien; het getal der leden is in den regel van 50 tot 70. De burgerstand bestaat uit 10 afgevaardigden uit de hoofdplaats, die door 50 kiezers benoemd worden, te weten 3 magistraatspersonen, 2 groothandelaars, 1 fabrikant, 1 kleinhandelaar en 3 handwerkslieden. De overige steden zijn in drie klassen verdeeld, van welke ieder 3, 2 of 1 afgevaardigden zendt. Het getal leden kan tot 108 klimmen, maar is zelden zoo groot. — De boerenstand kan uit elken Hard of Herred eenen gedeputeerde zenden, die echter grondeigenaar moet zijn; meestal echter vereenigen zich onderscheiden Harden tot het doen eener gemeenschappelijke keuze, hetgeen ten gevolge heeft dat de boerenstand, die bevoegd is 259 afgevaardigden te zenden, meestal slechts de helft van dit getal benoemt. Dat laatstgemelde standen een geringer aantal vertegenwoordigers afvaardigen, dan waartoe zij wettig bevoegd zijn, is daaraan toe te schrijven dat de kiezers zelven de reis- en verblijfkosten voor hunne afgevaardigden moeten betalen, en er dus, ter besparing van kosten, zoo weinig mogelijk benoemen. Door deze wijze van vertegenwoordiging is eene zeer talrijke en beschaafde klasse geheel uitgesloten, namelijk de niet adelijke grondeigenaars, die noch tot den burgerstand, noch tot den boerenstand behooren; de klasse der ambtenaren daarentegen is in den adelstand zeer ruim vertegenwoordigd, dewijl de ambtenaren in Zweden meestal uit den adel worden genomen.

Ziedaar de hoofdtrekken van het Zweedsche stelsel van vertegenwoordiging. Betreffende de wijze van behandeling van zaken diene nog het volgende: Elk der vier standen van den rijksdag, en elk afzonderlijk lid van dezen, heeft het regt om voorstellen van wet te doen. Ditzelfde regt heeft ook de Koning. In elken stand wordt bij meerderheid van stemmen beslist. Bij den aanvang des rijksdags, die om de drie jaren bijeengeroepen moet worden, benoemt elke stand eene commissie om de koninklijke voorstellen en die der leden te onderzoeken; bovendien worden verschillende commissien benoemd om het oppertoezigt over de bank, de finantien, de regtspleging, enz. te houden. Om over veranderingen in de staatsregeling en afschaffing van voorregten der standen een geldig besluit tot stand te brengen, moet er eenstemmigheid bestaan tusschen den Koning en alle vier de standen, en toch krijgt het aldus genomen besluit dan eerst kracht van wet, wanneer zich op den eerstvolgenden rijksdag dezelfde eenstemmigheid openbaart. Voor alle andere voorstellen is het voldoende dat zij door de standen worden aangenomen. Wanneer twee der standen met de twee andere van gevoelen verschillen, dan wordt door al de vier standen eene commissie benoemd, welke de kwestie bij meerderheid van stemmen beslist. Dan hangt het van den Koning af, of hij zich al dan niet met deze beslissing wil vereenigen, dan of hij in het laatste geval besluiten wil, de zaak aan den volgenden rijksdag (derhalve na drie jaren) op nieuw ter beslissing voor te dragen. — Uit dit een en ander ziet men hoe moeijelijk het in Zweden zijn moet, eene wijziging der staatsregeling langs den grondwettigen weg te bewerkstelligen

WEENEN, 12 Jan. Aan het ministerie van financiën moet men voornemens zijn eerstdaags nieuwe plannen in behandeling te nemen. Ten einde de uitgaven met de inkomsten in overeenstemming te brengen, zou behalve eene strenge handhaving der belasting op de inkomsten eene reductie der armée plaats vinden. Om de waarde der Oostenrijksche staatspapieren te verhoogen wordt eene tweeledige leening voorgesteld. De eene van 40 tot 50 millioen in baren zilver, om in het Buitenland (Rusland) gesloten te worden, terwijl de andere bestaan zou in de uitgifte van 6 pCts. staats-obligatiën, ten bedrage van 100 millioen. Het door eerstgemelde leening verkregen zilver, zou bestemd wezen om het aantal der in omloop zijnde banknooten te verminderen en den voorraad van zilver te vermeerderen.

— De *Lloyd* meent dat de Dresdener conferentien ook eene wijziging van de Oostenrijksche constitutie ten gevolge zullen hebben, daar volgens dat dagblad sedert de omwenteling van 24 Febr. 1848, in Europa geene constitutie tot stand gekomen is, die op duurzaamheid kan aanspraak maken, als onder den invloed van revolutionaire denkbeelden ontstaan.

— Het bestuur der Bank heeft in de heden gehoudene vergadering besloten, afstand te doen ten behoeve van den Staat van 900,000 florijnen verschuldigde interessen op staatspapier. Het afgetreden bestuur zal waarschijnlijk herkozen worden. Het dividend op de Bank-Actien is bepaald op fl. 35. Het Reserve-fonds bedraagt fl. 2,136,000.

ITALIE.

Men leest in het *Giornale di Roma* van 4 Jan. Ter gelegenheid van het Nieuwjaar begaf zich de Fransche divisie generaal Gemeau, aan het hoofd van zijn generalen staf naar Z. H. Pius IX, om dezen zijne hulde en wenschen aan te bieden. De generaal hield daarbij de volgende aanspraak:

»*Zeer Heilige Vader!*

»Ik acht mij gelukkig en ben er fier op, de tolk te mogen zijn van de divisie van het bezettingsleger, om aan U. H. onzen diepen eerbied en innige gehechtheid te betuigen.

»Aan een Fransch leger is de roem te beurt gevallen van zijn bloed te storten om den Paus in de hoofdstad der christenwereld te herstellen; de roem van de bezettings-divisie zal daarin bestaan om den Paus aldaar te handhaven. Daartoe zal zij ten allen tijde een sterken, kalmen, standvastigen wil, en, des noods die kracht en sterkte bezitten, die de godsdienst stort in het hart van Fransche en christelijke soldaten.

»Ter volvoering van zulk eene schoone taak, bidden wij God onze pogingen te willen zegenen en de wenschen te verhooren, die wij allen, bij den aanvang dezes jaars koesteren, op dat de Kerk nog lang in den verheven persoon van Pius IX een opperhoofd moge bezitten, dat zoo zeer waardig is haar te besturen."

De H. Vader heeft nagenoeg het volgende geantwoord:

»Ik maak steeds gretig van elke gelegenheid gebruik om mijne gevoelens van dank jegens Frankrijk en het leger uit te drukken. De gelegenheid, die gij mij daartoe verschaft, mijnheer de generaal, en welke zoo aangenaam is voor mijn hart, doet heden al de gevoelens mijner vaderlijke teederheid verleven jegens de grootmoedige natie, waartoe gij behoort, en die op eene zoo magtige wijze heeft bijgedragen tot het herstel der orde in de hoofdstad der katholijke wereld.

»Die gevoelens worden gedeeld door de overgroote meerderheid der burgers van Rome. Gisteren nog, nadat ik vuriger dan ooit voor den Heer mijn dankgebed had uitgestort, werd ik bij het gaan door de menigte volks, die de kerk *del Gesu* vervulde, waar zich Fransche troepen bevonden, bewogen, toen mij eene vrouw luid toeriep: *Heilige Vader, zegen de Franschen, die ons van de dolken, van de regeringloosheid en van zoovele andere jammeren verlost hebben.*

»Ik wil dus toegeven aan de opwelling mijns harten en mij tevens vereenigen met het billijke verlangen van mijn volk; — derhalve zegen ik u, Mijnheer de Generaal, en zegen ik het leger benevens de Fransche natie en haar opperhoofd."

Men berigt uit Turijn dat de Prins de Carignan, de neef des konings, eensklaps zijn ontslag bekomen heeft als opperbevelhebber der marine. De prins had zich aan het hoofd geplaatst der behoudende partij; daarom werd hij door de ministers gehaat, die dan ook zijne demissie verkregen hebben.

BELGIE.

BRUSSEL, 15 Januarij. Gisteren is in de Kamer van Vertegenwoordigers de discussie over het budget van oorlog geopend. De minister wenschte zich eene commissie toegevoegd te zien om de zoo mogelijke bezuinigingen te beoordeelen. Verscheiden leden hebben het woord gevoerd en het budget hevig bestreden.

— Te Luik is eergisteren overleden de oudste regterlijke ambtenaar dier stad, t. w. de heer J. H. Fabry, president honorair van het hof van appel, in den gezegenden ouderdom van 91 jaren.

— De heer Quinette, Fransch gezant in België heeft verlof verkregen om naar Parijs te gaan. In zijne afwezigheid zal de heer George Serrurier, sekretaris van legatie ad interim, de zaken van Frankrijk in België besturen.

STADSNIEUWS.

In de 213de Staats-Loterij, zijn in de 1e Klasse bij de 3e Trekking prijzen van ƒ1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 14130 ƒ5000; N°. 10825, 15641, 8425 en 13471, ieder ƒ1000.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 15 Jan. Belg. Leen. 2½ pc. 50; 5 pc. 97¾; 1840, 5 pc. 99; Spanje Ard. 5 pc. 12; Binnenl. 3 pc. 33⅜; Coupons —; Rom. Leening 76.

PARIJS, 14 Jan. Fransche 3 pc. 57.—; 4 pc. —,—; 5 pc. 95,05; 5 pc. N. 94,90; Schatk. 5,—; Bank-Actien 2225,—; Belg. 1840, 5 pc. 100½; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 38; Binnenl. 3 pc. 32¾; Holl. 2½ pc. 59½; Piemont 1834 950,—; 1849 930,—; Haïti —; Portugal 5 pc. —; Rom. Leening 76.

MADRID, 8 Jan. Spanje 3 pc. 33⅜; 5 pc. 12¼; Uitg. Schuld 3⅞; Coupons 6⅞.

LONDEN, 14 Jan. Cons. kont. — a —; op tijd 96¾ a 96⅞; Braz. 89 a 90; 1829/39 87 a 88; 1843 — a —; Den. 3 pc. 75 a 77; N. L. 5 pc. 101 a 102; Ecuador 3⅜ a 3⅝; Gren. 17 a 17½; Uitgest. 3⅞ a 4; Mexico 35 a 35⅛; Peru 4 pc. 79 a 79½; Uitgest. 34¼ a 34½; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 34½ a 35; 3 pc. 35 a 36; Rusl. 1822, 5 pc. 110½ a 111½; (N.) 4½ pc. 96 a 96¼; Spanje 5 pc. 17¼ a 17½; 3 pc. 38⅛ a 38⅜; Coupons — a —; Passive 3½ a 3⅝; Holl 2½ pc. 57½ a 58; 4 pc. 90¼ a 90¾; Venez. 30½ a 31½; Uitgest. 11 a 11½.

BERLIJN, 14 Jan. Schuldbr. 3½ pc. 84¾; Loten 120; Rusl. Stiegl. 4 pc. —; Pools. 4 pc. 79½; Loten fl. 200 93¾; id fl. 300 149¾; id. fl. 500 81.

HAMBURG, 14 Jan. Rusl. Eng. Leen. 104; Stiegl. 4 pc. 86½; Spanje, Ard. 5 pc. 11½; Binnenl. 3 pc. 31½.

FRANKFORT, 14 Jan. Met. 5 pc. 72¼; 4 pc. 56¾; 2½ pc. 37⅞; Bank-Actien 1020; Darmst. Loten fl. 50 73¼; id. fl. 25 28¼; Badensche Loten fl. 50 53⅝; id. fl. 35, 31⅝; Nassausche 25⅜; Holl. 2½ pc. 57; Werk. Sch. 4 pc. 87¾; Sijndic. 3½ pc. 88¼.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fonds	Rente	15 JAN. 4½ u. gebl.	16 JAN. 4½ u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		57	56$\frac{15}{16}$	57$\frac{1}{16}$	57
Dito Dito	3	67	66$\frac{15}{16}$	67	67
Dito Dito	4	88	88		
Dito Obligatien O. I.	4	87¼			
Amortis. Syndic.	3½	88¾	88⅞		
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg	»		94		
Aand. Holl. S. M.	»				
Obligatien	»				
BELGIE, Obligatien 1844	»				
Cert. bij de Belg. Bank.	2½	47$\frac{3}{16}$			
Dito bij Rotsch. en Volksv	»	47$\frac{5}{16}$	47¼		
FRANKRIJK, Obligatien	3	53⅝	53⅝	53$\frac{11}{16}$	53⅝
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	12⅛	12$\frac{1}{16}$		
Dito Dito » 510	»	12$\frac{5}{16}$	12$\frac{3}{16}$	12¼	12¼
Dito Onbep. Stukken	»		11$\frac{9}{16}$	11⅝	
Dito	3	39¼			
Dito Binnenl. 2400 P.	»	33½	32⅞	33¼	33⅛
Coup. *Ardoins*	»	7¾	7$\frac{11}{16}$	7¾	
Passive					
Fransche Uitgest.					
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu	4	35$\frac{3}{16}$	35$\frac{1}{16}$	35⅛	
Dito Dito	»	34⅞	34¾	34⅞	34$\frac{13}{16}$
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	105⅛	105⅛	105¼	
Dito Dito 1828 en 1829	»	104⅛	104¼		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»		94¼		
Dito	4½	94¾	94⅞		
Dito bij *Hope*	4	87	87		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	»	86$\frac{7}{16}$	86$\frac{7}{16}$		
Dito bij id. 5de Serie	4		86⅜		
Cert. te Hamburg	5	97⅝			
Inschrijving in Assignat.	6	65½	65½		
Cert. van dito	»				
POLEN, Aand. à fl. 500	»		143¾		
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën					
PRUISSEN, Aand met Lot. R. 50	ƒ				
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	70¼	69⅞	70¼	70¼
Dito	2½				
Dito Nieuwe	2½	37¼	37$\frac{3}{16}$		
Dito Nieuwe	5	75¾	75¾	76	75$\frac{13}{16}$
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	»				
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 500	ƒ				
Nieuwe dito » 250		264			
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer* 5 pCt.					
BRAZILIE te Londen 1824	5		89¼		
Dito Leening 1843	5	87½			
Dito £ 200					
PERU					
MEXICO	5	34$\frac{1}{16}$	34$\frac{1}{16}$	34$\frac{3}{16}$	34⅛
VENEZUELA 6 pCt. nu	4	31⅝	31⅜		
NEW GRENADA 6 pCt. nu	1½	17⅞			
ECUADOR	»	3⅛	3$\frac{1}{16}$	3⅛	
Grieken	ƒ				

Denemarken 5 pCt. 98¾, ⅞.

Binnenlandsche fondsen bij weinig affaire prijshoudend. Van Buitenl. fondsen was de omzet van 3 pCt. binnenl. Spanje zeer levendig en bleven na eenige dobbering weder ruim ¼ pCt. lager dan gisteren. Van de overige vreemde fondsen valt wederom weinig te melden, dezelve waren meest alle bij onbelangrijke omzettingen genoegzaam op hunne vorige koersen.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pc., Prolongatie 2½ pc., Disconto 2 pc.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56¼; Zigt Parijs 56$\frac{9}{16}$; 2/m. Londen 11,72½; Zigt Londen 11,80; 2/m. Hamburg 35⅜; Zigt Hamburg 35$\frac{9}{16}$; 3/m. Lissabon 41½; 3/m. Porto 41½; 2/m. Petersburg 1,83.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 15 Jan. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 2560 bn. Indromayo Tafel Rijst tot ƒ 9½ en 2849 bn. knap blanke Java tot ƒ 8, aangevoerd per Drie Gebroeders.

In veiling zijn heden verkocht 661 balen beschadigde Peper tot 16½ a 18 c. entr., 27 bn. besch. Piment tot ƒ 30 entr. en 64 bn. Peper, bijna geheel beschadigd tot 17 a 17½ c.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 15 Jan. Rogge. 143/2 ℔ Koers. ƒ 163 3/m.; 140/2 ℔ Riga ƒ 149 kont. ƒ 150 6/w. — Garst. 130/2 ℔ Libau ƒ 138 6/w. — Moutwijn ƒ 10,25; Jenever ƒ 13 75; Amst. Proef ƒ 15,—, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 15 Jan. GERAFFINEERDE SUIKER. Er zijn verkocht 50,000 kil. Stamp-Melis R. G.

LONDEN, 14 Jan. RUWE SUIKER. De handel in W. I. soorten bepaalt zich tot 450 v. en tiersjes, maar de houders weigeren tot lagere prijzen te verkoopen. In veiling zijn gedaan tot ferme prijzen: 150 v. Barbados, goed blond tot 43 s. a 43 s. 6 d.; gemeen middel tot middel 41 a 42 s.; Mauritius. 200 z. zijn in veiling verkocht, gemeen tot fijn blond 36 s. 6 d. a 41 s.; fijn bruin 36 s. a 36 s. 6 d. *Geraffineerd* zeer flaauw, echter met weinig verkoopers onder 50 s. voor bruine Lompen.

KOFFIJ. Gisteren bleef native Ceylan lusteloos op 49 a 50 s. Uit de hand zijn gedaan 1000 b. tot 49 s. voor goed ord. In veiling kwamen slechts 370 b. St Domingo die opgehouden zijn tot 49 s.

LIVERPOOL, 13 Jan. KATOEN. Er zijn verkocht 4000 b. De oogst wordt geschat op 2,200,000 b. De verkoopen bestaan in 2500 b. Amerik. 200 Fernambuc en Maranham tot 8¼ a 8¾ d. 100 Bahia tot 8½ d. 250 Egypt. tot ... 9½ d.; 600 Surate tot 5 a 6 d. en 80 Sea-Islands, ...

HAVRE, 13 Jan. KATOEN. Er zijn 400 b. gedaan, de prijzen zijn 1 fr. lager dan Vrijdag. *Koffij* 68 z. Rio zijn gedaan tot 57,50 ent. 66 z. Haïti tot 59 ent. en 188 z. besch. Haïti tot 107 a 108. fr.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 15 Jan. T. D. von Camminga, Marie en Fanny, Baltimore. - A. Lagerstam, Wilhelmina, Smirna. - C. Bartels, Eolus, Alexandria, l. v. Vlissingen. - J. E. Coercamp, 3 Gebroeders, Hamburg.

UITGEZEILD:

TEXEL, 18 Jan. J. Pratt, Commodore, Londen. - B. J Visser, Ceres, id. - H. J. Bonder, Echo, id. - W. Spiesen, Hoffnung, id. - E. J. Mulder, Foika Jantina, id. De laatste is uit zee teruggekomen.

HELVOET, 15 Jan. A. van der Kolff, Jacobus, Batavia. - J. Besseman, Catharina Augusta, New-York. - P. A. Kleynenberg, Anna, Boston. - R. H. Barelts, Marie Jeaunette, Napels. - J. Ehlers, Christoph Friedrich, Liverpool. - J Thompson, Mentor, Shields.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM

BORDEAUX, Nijverheid, Bakker: 385 oksh. Wijn, Insinger en Comp.; 4 oksh. dito, J. T. Liotard; 36 k. Vruchten op Brandewijn, J. Wijnsouw; 144 oksh. Wijn, 1 f. Verfwaren, 30 f. Honig, Order.

DANTZIG, O'Connel, Preckel: 55 l. Tarwe, S. en P. de Clercq.

HAMBURG, Onderneming, Eisinga: 250 z. graauwe Erwten, A. Beling en Comp.; 300 m. Vijgen, W. Hulshoff; 2 b. Lakens, James Barger; 1 k. Leder, B. H. Schroder en Comp.; 1 k. Linnen, Schmöle en Comp.; 1 k. Sigaren, J. G. Hafkenscheid; 2 k. Tuinzaden, J. Forstlen; 2 k. Drogerijen, Hoffman en Vleumer; 26 v. Witte Honig, W. Schuymer; 2 coll. Drogerijen, van Enst en Dijk; 1 k. Aarde Potten, F. Zeegers; 2 k. Huiden, J. Cohen; 41 k. Thee, t'Hooft, Eekhout te Rotterdam; 1 v. Rookvleesch, 100 k. Gember. J. N. Salomons; 26 z. graauwe Erwten, 10 b. Wol, 10 k. IJzerdraad, 2 k. Holglas, 2 v. Potten, Gereedschappen, 27 v. Rozijnen, Order.

HAVANA, Zuiderzee, de Jong: 303 k. Suiker, Luden en van Geuns; 330 k. dito, W. van Kempen; 67,000 st. Sigaren, P. G. C. Hajenius; 257 p. Tabak, 3 k., inhoudende 39,750 st. Sigaren, H. van Rijckevorsel, te Rotterdam.

ROTTERDAM

BATAVIA, Canton, Bergner: 288 kranj. Suiker, 6,340 matt. Rijst. H. van Rijckevorsel; 2,203 boss. Bindrottingen, C. Vlierboom en Zoon; 56 b. Kruidnagelen, Bos van Maanen en Co.; 197 p Cassia, Cramerus en C°. te Amsterdam; 159 kranj. Suiker, M. C. de Crane en Zn, te Zierikzee.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 15 Januarij in lading naar:

Keulen	L. de Ruiter, Cölln N°. 29.
"	W. Lintz, Herman.
Ludwighaven	A. Hartman, Ludwighaven N°. 6.
Manheim	J. Dorsenbach, Jacob.
Duisburg	H. Kamps, Vlijt en Hoop.
Venlo en Roermond	F. Koppelaars, l'Hirondelle. (Beurt L. de Rijk en C°.)
Dusseldorp Neus en Urdingen	C. Brugman, Niederrein N°. 3.
Mainz	W. Keller, Maintz N°. 4.
Weesel	P. J. Balk, Vrouw Rebecca.
Maastricht	P. Wecks, Stad Amsterdam.
's Hertogenbosch en Maastricht	A. Maas Pz., de Vrouw Maria. (Sluit 18 Jan.)
Tiel	C. van Uden, de Vrouw Magdalena. Vertrekt 21 Jan.

KEULEN, 14 Januarij in lading naar:

Amsterdam	Kapt. Berns	Köln N°.	11.
Rotterdam	" Demmer	" "	25.

Rijnhoogte	ARNHEM 15 Jan. 2 el 14 dm.
	KEULEN 15 " 8 vt. 1 "

MENGELWERK.

HERLEVING VAN VONDEL; Zijne werken, uitgegeven door Mr. J. van Lennep.

(*Vervolg en Slot.*)

Wanneer men het Muzeüm te Andwerpen doorwandelt, en men heeft het legaat van Ertborn en de graflegging van Quinten Metzijs nog niet gezien — maar de *Rubbensen* en *van Dijcken* in het oog gekregen — dan mogen Jordaens en anderen zich inspannen zoo veel zij willen — men heeft geen blik meer over dan voor de werken der beide Edelen; die stukken werpen al wat hen omgeeft op honderd vademen achter zich, en de minst geoefende roept bij de tiende of twaalfde schilderij telkens uit: »Ah, daar hebt ge ze weêr!" Zoo gaat het ons met Vondel. Gij leest Hooft, Breêro, Cats, Huygens, de Decker, Antonides vaak met genoegen — maar Vondel elektrizeert u, en 't is u op het laatst of al dat andere in doodverf staat, en Vondel-alleen nu eens de gevoeligheid van een Fra Angelico, dan eens den adel van Rafaël, dan weêr de stoutheid van Michele-Angelo, ginder het licht en bruin van Rembrandt met een vruchtbaarheid en volheid, waar gij verbaasd van staat, voor u vertegenwoordigt.

Is het nog noodig, dat wij de lezers van den *Tijd* bidden hunne ondersteuning aan de schoone onderneming der Heeren van Lennep en Binger te gunnen?

Maar hoe kwijt zich de Heer van Lennep van zijne taak?

Men houde ons ten goede, dat wij de dwaasheid niet hebben te andwoorden: »Vraagt ge dat nog? — Van Lennep? — is dat niet waarborg genoeg voor eene meesterlijke, eene boven alle blaam verhevene bewerking?" — Men houde ons ten goede — dat wij ons verheugen in de buitengewoon groote reputatie van een ook door ons hooggeschat Letterkundige — maar dat we des niet-te-min in die buitengewoonheid-zelve een nieuw bewijs zien van de treurige imbecilliteit van het Hollandsch publiek. Wij komen er rond vooruit: Toen ons werd medegedeeld, dat van Lennep - Vondel uitgeven zou, zeiden wij juist het tegenovergestelde van hetgeen alle boekhandelaars zeggen van alle auteurs, wier werk zij aan de markt brengen. Van Lennep, de geniale romandichter, scheen ons niet de geduldige, de naauwgezette, de ijverige blokker, of, wilt ge liever, de wijsgeerige en wetenschappelijke genie, die Vondel op nieuw bij ons inleiden moest: maar, wij bekennen het met de zelfde gulheid, de eerste aflevering, ja reeds de pogingen in 't werk gesteld om alle oude drukken machtig te worden, beschaamden eenigzins onze vrees. Wij belijden met vreugde — *behoudends enkele verouderde voorstellingswijzen, uit des bewerkers godsdienst-begrippen te verklaren, wordt Vondel door van Lennep op zoo voortreflijken voet weêr onder de menschen gebracht, als het bij mogelijkheid gedaan kan worden.* De eenig goede, eenig wijze, eenig verdedigbare, en aan de eischen der tijd beandwoordende methode van rangschikking is door den bewerker gevolgd.

Indien de bewerker wat spaarzaam is met aanteekeningen en aanmerkingen, die ons van een standpunt gemaakt mochten worden, kwalijk geëvenredigd aan dat van Vondel — dan krijgt men hier Vondel naar waarheid, geheel zoo als hij was, zoo als hij zich als mensch en dichter ontwikkelde; men krijgt hem niet verknoeid, verminkt, in stukken gehakt en door elkaâr geworpen, gelijk in de hooggeloofde *putjens*-uitgaven — maar historiesch, ordelijk opgroeiende; zijne schriften zullen zich majestueus ontrollen voor ons oog, gelijk een heerlijk harmoniesch landschap van Italië, met zijn duizend verscheidenheden, verbonden door zachte overgangen, samensmeltend in den zomergloed van één groot geheel.

De bewerker geeft eigenlijk eene kolossale levensbeschrijving van den dichterlijken kolos; spreekt zelf en laat hem spreken; verhaalt zijn wedervaringen, verklaart zijn toestanden; zal bij voorbeeld zeggen: »en toen onze dichter, dien achtermiddag, van zijne wandeling terugkwam in de nederige woning, die hij betrokken had [te *Holland op zijn smalst*, eenige minuten van de Beverwijk, heden ten dage het verblijf van onzen eersten balladen-dichter, den natuurschilder Hofdijk], was zijn ontwerp tot rijpheid gekomen, en wreekte hij Oldenbarnevelt door het schrijven van den *Palamedes*. Zie hier het stuk." En dan krijgt gij de tragœdie, met al de ophelderingen, die tot goed verstand er van dienstig zijn. Zoo ver wij gezien hebben, voldoen de textverklaringen aan den voet der bladzijden en de Nalezing en Aanteekeningen achter den text aan al hetgeen men daar billijkerwijs van vergen mag. Een paar onjuistheden, die ons bij het doorloopen der *Aanteekeningen* in het oog vielen, nemen wij de vrijheid op te geven: *Nal. en Aant.* bl. 5 wordt, bij Blz. 19, vs. 7 van den text, gezegd, dat *Jonghe jeught* een pleonasmus is, heden ten dage niet meer te gebruiken; elders protesteert de heer van Lennep ook tegen den pleonasmus *vochtich water* (in *'t Pascha*, Blz. 55, vs. 227): wij zouden die rhetorische figuur niet zoo onbepaald afgekeurd willen zien — logische overtolligheden zijn niet altijd onæsthetiesch, en onze poëzie wint er niet bij, dat men alle schildering als eene verstandsabstraktie beredeneert, en niet vraagt welken indruk zij op het gevoel maakt, maar vóor alles of het verstand ook met wat minder woorden het voorwerp kon aanduiden. Maar dit was niet hetgeen wij een onjuistheid noemden. De Heer van Lennep zegt, op *Jongh jeught*, dat die »beide woorden eigenlijk *jongeling* beteekenen" — zij beteekenen het geen van beiden. *Jeught* of *joghet* is het substantief, en *Jonghe* hier het adjektief; derhalve beteekent *Jonghe* niet *jongeling*. Maerlant spreekt in den epiloog van zijn *Rijmbijbel* de H. Maagd op deze wijs aan: »Ay Maria vercoerne joghet"; derhalve beteekent *joghet* of *jeught* niet *jongeling*. Wij kunnen natuurlijk niet aannemen, dat de Heer van Lennep het woord *jongeling* in de beteekenis verstaan wil hebben, waarmeê het bij Hooft en Vondel voorkomt, toen het wel op de beide kunnen werd toegepast — want de *Aanteekeningen* dienen voor hen, die het oude spraakgebruik niet kennen. Dat ook *jonghe jeught* geen pleonasmus is blijkt onder anderen uit eene passaadje van de *Gulden Legende*, die bij de marteling van *S^te. Margriete* aandoenlijk zegt:

„Als met spaden yserinen
Dede men haer dat lijf verdwinen,
Dat men die adren mochte sien.
So wie die daer sach te dien,
Wart met wondere groot bevaen
Hoe sulcken torment mochte ontstaen
So cranke, *so ionghe ioghet.*"

Op de zelfde bladzijde der *Aant.* beschuldigt de Heer van Lennep - Vondel van onvastheid op het gebruik van het pers. voornaamw. des 2^n. persoons. Vondel schreef namelijk: »Al-laeghdy", en de bewerker teekent daarbij (Blz. 21 text) te-recht aan: »voor *al laagt gy*": maar hij laat er op volgen »doch verkeerd", en verwijst naar de *Aanteekeningen*, waar gezegd wordt, dat Vondel den ouden 2^e. persoon des enkelvouds bedoelde, en niet *dy*, maar *du* had behooren te schrijven, wijl het hier de 1^e. naamval is. De Heer van Lennep steekt hier de vork verkeerd in den steel. *Al-laeghdy* is eene samentrekking van *al laagt gij*, waarin de zachte *g* van *gij* de slotkonsonant des werkwoords in eene *d* doet overgaan: de Belgen zeggen nog, voor *laagt gij*, óf *laagdegij* óf bij samentrekking *laagdé*. Het *dy* van *laeghdy* staat dus tot het *di* of *dy*, dat de gebogen vorm van *du* is, gelijk de eerste naamval des meervouds tot den gebogenen van 't enkelvoud, en is bij lange na niet het zelfde. Die meervoudsvorm in 't enkelvoud, een voortbrengsel van de middeleeuwsche hoffelijkheid, bestaat neven dezen in de oudste gedenkstukken onzer Nederlandsche of Dietsche taal, en doorgaands, waar *gi* of *ghy* vóor het werkwoord gebezigd wordt, vindt men de samentrekking, die Vondels onvastheid zou moeten bewijzen, als het voornaamw. het werkw. volgt.

Nu nog een kleine *chicane* over den titel van het werk. Wij smeeken den Heer van Lennep den vast te stellen titel niet gelijk te maken aan den thands »voorloopig" afgegevenen. »De werken van J. van Vondel, *in verband gebracht* met zijn leven" enz. »door —". Zoo was er dan tot heden geen verband tusschen Vondels werken en zijn leven, dat het er door den Heer van Lennep in *gebracht* moet worden? Het verband tusschen den man en zijn produkten moge door slecht geordende uitgaven verdonkerd zijn — het verband, het essentiëel verband, bestond. Ook den titel, op Blz. 6 (*Inl.*) ontworpen, komt ons niet gelukkig voor — wijl hij de gedachte aan *kompleete werken* verwijdert. Moesten wij het nationaal Nederlandsch gedenkteeken, dat de Heer van Lennep het geluk heeft te mogen stichten, een naam geven, wij zetten eenvoudig:

JOOST VAN VONDEL:
ZIJN LEVEN EN ZIJNE WERKEN,
BESCHREVEN EN VERKLAARD
DOOR
M^r. J. VAN LENNEP.

De »prachtuitgave met platen en afbeeldingen" lieten wij ook maar achterwege. Want als het een prachtuitgave is, ziet de lezer het wel zonder dat de uitgever het verzekert; en is het er geen, dan zal zijne verzekering, vreezen wij, de lezers niet overtuigen.

Ter dezer gelegenheid moeten wij een welgemeend kompliment aan de Heeren Binger en Zonen maken voor de ongemeen fraaie uitvoering van het typografiesch gedeelte: de druk is uitstekend en het papier wedijvert met het fijnste porcelein. De geheele zaak doet den Heeren Binger de grootste eer, en zoo zij haar gelukkig ten einde brengen, zal de natie een deel ook der artistische verdienste van het aan onzen Hoofddichter gestichte monument aan hun ongewonen moed en aan hun geoefende smaak te danken hebben.

Nil nisi per Christum.

ADVERTENTIEN.

(794) Na eene langdurige sukkeling, doch tevens voorbeeldig geduldig lijden bezweek heden, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten der stervenden, in den ouderdom van circa 48 jaren, de Wel Eerw. Heere ANTONIUS BRULS, R. C. Priester en sedert 1840 Pastoor der R. C. gemeente alhier.

BERGSCHENHOEK, 15 Januarij 1851.

J. F. FICK.
A. J. VAN GASTEL.
Executeurs-Testamentair.

(793) **Let wel.**

Een GEHUWD PERSOON, in het vol bezit zijner mannelijke krachten wenscht, hier ter stede geplaatst te worden als **KASSIERS-KNECHT, PAKHUIS-KNECHT, KANTOORLOOPER** of in eenige andere betrekking van dien aard, waartoe voldoende ligchaamskrachten en *stipte eerlijkheid* vereischten zijn. Mogt zulks verlangd worden, dan is hij in staat een goeden BORG te stellen. Reflecterenden worden minzaamst verzocht hem onder Letter H. V. D. te ontbieden aan het Bureau van dit Blad.

Een fatsoenlijk Huisvader, die het grootst gedeelte van zijnen tijd disponibel heeft, die eene fraaije en vlugge hand schrijft, en grif in 't rekenen is, biedt zich aan tot het Bijhouden van Boeken en het *Uitschrijven van Rekeningen.* Adres met *franco* briefjes onder Letter F. bij den Uitgever dezer Courant. (787)

Te Amsterdam bij G. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.